

The logo consists of the letters 'FA' in a serif font. The 'F' is dark grey and the 'A' is maroon. They are set against a white square background.

Prinsjesdag 2017

Wachten op een nieuw kabinet

20-09-2017 | Door Bernd Heijnen, Kees van Oostwaard, en Martijn Ras, werkzaam bij Fiscale Zaken VIVAT Verzekeringen

VIVAT

Ook dit jaar is de Miljoenennota traditiegetrouw de vrijdag vóór Prinsjesdag uitgelekt. Daarbij werden nauwelijks fiscale aspecten genoemd of het moet zijn dat het kabinet 75 miljoen euro extra uittrekt voor de Belastingdienst. Dit bedrag is bedoeld als buffer. Het kan worden ingezet als de belastinginning in gevaar komt.

Aangezien het huidige kabinet demissionair is, waren geen spectaculaire wijzigingsvoorstellen te verwachten. Dat neemt niet weg dat wel relevante wijzigingen (en constatering) zijn.

Traditiegetrouw geven we in dit artikel een overzicht van de relevante voorstellen voor financiële producten op het terrein van oudedagsvoorzieningen, levensverzekeringen, sparen en de eigen woning.

Algemeen

Kernboodschap

'Nederland staat er weer beter voor'. Dat is de kernboodschap waarmee het demissionaire kabinet de Miljoenennota¹ start. De Nederlandse economie blijft groeien al blijft die groei in 2018 achter bij de groei in 2017. Dit komt door een gematigder groei van de investeringen.

Het pakket Belastingplan bestaat dit jaar uit vier verschillende wetsvoorstellen².

¹ Kamerstukken TK, nr. 34 775

² Naast het wetsvoorstel Belastingplan 2018 zijn dat de wetsvoorstellen Overige fiscale maatregelen 2018, Wet inhoudingsplicht houdstercoöperatie en uitbreiding inhoudingsvrijstelling en Wet afschaffing van de btw-landbouwregeling. Aan de laatste 2 wetsvoorstellen besteden we in dit artikel geen aandacht.

Tarieven belastingschijven en maatregelen heffingskortingen³

Het kabinet geeft aan de koopkracht in evenwicht te willen brengen en doet dat onder andere door een aantal aanpassingen in de inkomstenbelastingsschijven, de algemene heffingskorting en de ouderenkorting.

Verlenging van de belastingschijven

De bovengrenzen van iedere schijf van de loon- en inkomstenbelasting worden verhoogd. De gecombineerde belastingtarieven/premie volksverzekeringen in de 2^e en 3^e schijf worden licht verhoogd (+0,05% naar 40,85%) en in de 4^e schijf licht verlaagd (-0,05% naar 51,95%).

Tarijftabel 2018 (voor personen die de AOW-leeftijd nog niet hebben bereikt)					
Belastbaar inkomen meer dan	Maar niet meer dan	Belasting-tarief	Tarief premie volksverzekeringen	Totaal belasting-tarief	Heffing over totaal van de schijven
-	€ 20.142	27,65%	8,9%	36,55%	€ 7.362
€ 20.142	€ 33.994	27,65%	13,20%	40,85%	€ 13.020
€ 33.994	€ 68.507	40,85%		40,85%	€ 27.119
€ 68.507		51,95%		51,95%	

Verhoging van de algemene heffingskorting

De algemene heffingskorting geldt in principe voor iedereen. Deze heffingskorting is inkomensafhankelijk en varieert in 2017 tussen de 0 en € 2.254. De maximale algemene heffingskorting zal voor 2018 € 2.265 bedragen (onder AOW-leeftijd) en € 1.157 (boven AOW-leeftijd).

Ouderenkorting

Het hoge bedrag van de ouderenkorting wordt na indexatie met € 115 verhoogd waardoor deze in 2018 € 1.418 (€ 1.292 in 2017) zal bedragen en de alleenstaande ouderenkorting wordt na indexatie met € 19 verlaagd waardoor deze in 2018 € 423 (€ 438 in 2017) zal bedragen.

Heffingskortingen	2017	2018
Maximum algemene heffingskorting onder AOW-leeftijd	€ 2.254	€ 2.265
Maximum algemene heffingskorting boven AOW-leeftijd	€ 1.151	€ 1.157
Afbouwpercentage algemene heffingskorting	4,787%	4,683%
Minimum algemene heffingskorting	€ 0	€ 0
Maximum arbeidskorting	€ 3.223	€ 3.249
Afbouwpercentage arbeidskorting	3,60%	3,60%
Minimum arbeidskorting	€ 0	€ 0
Opbouwpercentage arbeidskorting	28,317%	28,317%
Maximum inkomensafhankelijke combinatiekorting	€ 2.778	€ 2.801
Jonggehandicaptenkorting	€ 722	€ 728
Ouderenkorting (lagere inkomens)	€ 1.292	€ 1.418
Ouderenkorting (hogere inkomens)	€ 71	€ 72
Alleenstaande ouderenkorting	€ 438	€ 423

Wijziging partnerbegrip

Het partnerbegrip voor de inkomstenbelasting wordt gewijzigd.⁴ Op dit moment bestaat nog de mogelijkheid voor pleegkinderen en pleegouders om als partner te kwalificeren als pleegzorgvergoedingen worden ontvangen. Op die manier kan het zijn dat een pleegkind ook toeslagpartner is. Dit wordt onwenselijk geacht. Door de wijziging zullen dergelijke situaties worden uitgezonderd voor het partnerschap. Hiervoor zullen de aanvrager en het pleegkind zelf een verzoek moeten doen.

³ Wetsvoorstel Belastingplan 2018

⁴ Wetsvoorstel Overige fiscale maatregelen 2018

Partnerschap kan dan alleen nog bestaan tussen pleegouders en pleegkinderen die beiden de leeftijd van 27 jaar hebben bereikt en aan de overige voorwaarden voor het partnerbegrip voldoen.

De voorwaarden voor het partnerbegrip in de inkomstenbelasting voor bloed- en aanverwanten zullen ook gelden voor het pleegkind. De regeling moet op 1 januari 2018 ingaan.

Pensioen

Uitfasering pensioen in eigen beheer (PEB)⁵

De afschaffing van het pensioen in eigen beheer is na een moeizaam wetgevingsproces uiteindelijk per 1 april 2017 gerealiseerd. In de Miljoenennota 2018 staat vermeld dat deze wet in 2017 2,1 miljard euro oplevert en in 2018 nog 'slechts' 1 miljard euro.

⁵ Wet uitfasering pensioen in eigen beheer en overige fiscale pensioenmaatregelen

Ons commentaar

De bedragen die het kabinet verwacht binnen te halen in verband met afkoop van pensioen in eigen beheer, komen ons hoog voor. Op korte termijn zal blijken of de inschatting van het (demissionaire) kabinet realistisch is geweest. In ieder geval is overheveling van extern verzekerde pensioenen naar eigen beheer niet meer mogelijk. Daarvoor was het noodzakelijk om vóór 1 juli 2017 een verzoek in te dienen bij de uitvoerder.

Lijfrente

Op het terrein van de lijfrente zijn in het geheel geen wijzigingen opgenomen.

Eigen woning

Het kabinet meldt dat de huizenprijzen in 2016 stegen met 5 procent en nu ruim 15 procent hoger liggen dan op het dieptepunt in 2013. De zogenoemde onderwaterproblematiek - dat is de situatie waarin de waarde van de woning lager is dan de hypotheekschuld - neemt hierdoor verder af. Bedroeg het aandeel onderwaterhypotheken begin 2013 nog 36%, begin 2017 is dat gedaald naar 14,8 procent. Het kabinet spreekt de verwachting uit dat de prijzen ook in 2017 en 2018 blijven stijgen. De lage rente speelt hierbij een rol.⁶

De belastingplannen bevatten geen fiscale maatregelen voor de eigen woning.

Ons commentaar

De ontwikkelingen op de woningmarkt gaan snel zoals terecht is opgemerkt in de Miljoenennota. Attentiepunt is nog dat de regeling voor restschulden aan het einde van dit jaar eindigt. Door deze tijdelijke regeling kunnen de rentekosten van een restschuld die ontstaat in de periode vanaf 29 oktober 2012 tot en met 31 december 2017 is voor een periode van maximaal vijftien jaar (per belastingplichtige) in aftrek worden gebracht op het inkomen. Dit is een uitzondering op de hoofdregel dat een schuld moet zijn aangegaan ter verwerving, onderhoud of verbetering van een eigen woning.

⁶ Miljoenennota, pag. 9 en 10

Kapitaalverzekeringen

Vervallen tijdsklemmen⁷

Tijdens de behandeling van de belastingplannen eind vorig jaar kwam er vrij plotse-ling een amendement van de Kamerleden Ronnes en Omtzigt. Daarin stelden zij voor de zogenoemde tijdsklemmen voor de Kapitaalverzekering Eigen Woning te laten vervallen. Dat amendement werd aangenomen. Het amendement rammelde nogal, waardoor de staatssecretaris van Financiën zich gedwongen zag diverse zaken via een beleidsbesluit⁸ te repareren. Zo was premievrijmaking na twintig jaar premiebetaling niet goed geregeld. Ook werd het vervallen van de tijdsklemmen door de staatssecretaris uitgebreid naar kapitaalverzekeringen die onder het Brede Herwaarderingsregime vallen.⁹

Hetgeen via het besluit is gerepareerd zal nu met ingang van 1 januari 2018 ook in de wet worden opgenomen.

Ons commentaar

Dit onderdeel van de belastingplannen is niet verrassend. Het betreft in feite een reparatie van hetgeen vorig jaar in het amendement van de Kamerleden Ronnes en Omtzigt ontbrak en via een beleidsbesluit (tijdelijk) gerepareerd moest worden. Desalniettemin herhalen we kort onze kritische noten bij het vervallen van de tijdsklemmen. Afgezien van het vreemde signaal (streng wetgeving opeens niet meer zo streng) en de financiële positie van verzekeraars, is het vooral in veel gevallen geen goed idee voor polishouders om voortijdig af te kopen.¹⁰ En in die gevallen waar de polishouder een goede reden kan hebben voor afkoop, volstonden de mogelijkheden tot afkoop die vorig jaar in het oorspronkelijke wetsvoorstel stonden.

Meest in het oog springend blijft echter dat een polishouder die vóór het bereiken van de 15-jaarstermijn premievrij maakt, fiscaal slechter af is dan een polishouder die direct kiest voor afkoop.

⁷ Wetsvoorstel Overige fiscale maatregelen 2018

⁸ [Besluit staatssecretaris van Financiën 15 mei 2017, nr. 2017-81019](#)

⁹ Zie [Vervallen tijdsklemmen: prima toch! Of toch niet?](#) en [Vervallen tijdsklemmen: het vervolg](#) door Kees van Oostwaard in *Financieel Actief*

¹⁰ Zie [Vervallen tijdsklemmen: prima toch! Of toch niet?](#)

Sparen en beleggen

Bijstelling forfaitair rendement vermogensrendementsheffing box 3 (2018)

Ondanks het feit dat dit onderwerp niet is opgenomen in het Belastingplan 2018, hieronder voor de volledigheid de tarieven van box 3 vanaf 2018.

Sinds 2017 wordt het fictief rendement (forfaitair rendement) gebaseerd op 'de landelijk gemiddelde verdeling van het box 3-vermogen over spaargeld en beleggingen'. Het vermogen wordt opgedeeld in 3 oplopende schijven, met een geschatte verdeling van de beleggingen/spaargeld per schijf (rendementsklassen). Zo krijgt elke schijf een eigen forfaitair rendement. (een combinatie van de twee eerder berekende cijfers). En dat rendement wordt vervolgens belast met 30% inkomstenbelasting. Als het vermogen lager is dan het heffingsvrij vermogen (€ 25.000), hoeft geen vermogensrendementsheffing te worden betaald.

In zijn brief aan de Tweede Kamer van 14 april 2017¹¹ heeft de staatssecretaris van Financiën de definitieve rendementen voor 2018 gegeven. Het forfaitaire rendement voor 2018 komt voor sparen uit op 1,30% (2017: 1,63%) en voor beleggen op 5,38% (2017: 5,39%).

Per saldo levert dat het volgende beeld op:

Gedeelte van de grondslag meer dan	Maar niet meer dan	Toerekening aan rendementsklasse I	Toerekening aan rendementsklasse II	Rendement 2017	Rendement 2018
€ 0	€ 100.000	67%	33%	2,87%	2,65%
€ 100.000	€ 1.000.000	21%	79%	4,60%	4,52%
€ 1.000.000	-	0%	100%	5,39%	5,38%

Eventuele aanpassingen, die de heffing in box 3 meer in lijn moeten brengen met de werkelijk behaalde rendementen, worden door de huidige staatssecretaris overgelaten aan een volgend kabinet.

Ons commentaar

Met de box-3-heffing zoals die vanaf 2017 geldt, is een eerste stap gezet naar een reëlere heffing op het vermogen. Maar feit is dat nog steeds aanzienlijke verschillen tussen het forfaitaire rendement en de feitelijke rendementen van individuele belastingbetalers kunnen voorkomen. Met de voorstellen van de huidige staatssecretaris lijkt een belasting op basis van het werkelijk rendement dichterbij te komen. Het is echter aan het volgend kabinet, die dit verder naar de eindstreep zal moeten brengen.

¹¹ <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/kamerstukken/2017/04/14/beantwoording-vragen-over-fiscale-moties-en-toezeggingen>

Afschaffing inkeerregeling

In het kader van de aanpak van belastingontwijking en -ontduiking is ook dit jaar weer een aantal antimisbruikbepalingen voorgesteld.¹² De meest in het oog springende is de afschaffing van de inkeerregeling. Belastingplichtigen die vermogen of inkomsten verzwegen konden door de inkeerregeling een gematigde boete krijgen als ze het verzwegen vermogen of de inkomsten bij de Belastingdienst aangaven. Deze regeling vervalt per 1 januari 2018. Het verzwijgen van vermogen en inkomsten kan door de maatregel leiden tot hogere boetes. Zo resulteert het verzwijgen van vermogen in box 3 tot een boete van maar liefst 300% van de verschuldigde belasting.

Overige zaken

Erf- en schenkbelasting¹³

Het (demissionaire) kabinet constateert dat bij het aangaan van de huwelijkse voorwaarden (of wijzigen tijdens het huwelijk) en bij het sluiten of wijzigen van een notarieel samenlevingscontract de gevolgen voor de schenk- of erfbelasting niet altijd duidelijk zijn. Wil sprake zijn van een schenking dan geldt al zeer lang dat aan alle drie de volgende voorwaarden moet zijn voldaan:

- een verarming bij de schenker;
- een verrijking bij de begunstigde, en
- een bevoordelingsbedoeling bij de schenker.

Daarnaast heeft de Hoge Raad voor gehuwden de voorwaarde geformuleerd dat er sprake moet zijn van een voltooide waardeverschuiving uit het vermogen van de schenker naar dat van de begunstigde.¹⁴

Voorgesteld wordt duidelijker in de wet vast te leggen in welke gevallen het aangaan van een huwelijk en de hiervoor genoemde situaties kan leiden tot verschuldigheid van schenk- of erfbelasting.

¹² Wetsvoorstel Overige fiscale maatregelen 2018

¹³ Wetsvoorstel Overige fiscale maatregelen 2018

¹⁴ HR 28 januari 1959, nr. 13 787, ECLI:NL:HR:1959:AY1786, en HR 17 maart 1971, nr. 53508, ECLI:NL:HR:1971:AC5095, BNB 1971/94 (artikelsgewijze toelichting Overige fiscale maatregelen pag. 53).

Uitgangspunt daarbij is dat echtgenoten hun vermogens in ieder geval zonder gevolgen voor de schenkbelasting kunnen samenvoegen in de huwelijksgemeenschap¹⁵ indien dit leidt tot een meer gelijke gerechtigdheid tot het totale vermogen van de beide echtgenoten. Daarbij geldt als grens een 50:50-gerechtigdheid. Dit betekent dat uitsluitend schenkbelasting verschuldigd is als het aandeel van de minstvermogene door de vermogensverschuiving hoger dan 50% in het totale vermogen wordt of als het aandeel van de meestvermogene in het totale vermogen toeneemt. Een vergelijkbare regeling wordt voor de erfbelasting voorgesteld.

Kansspelbelasting¹⁶

De kansspelbelasting wordt tijdelijk verhoogd van 29% naar 30,1%. De verhoging is noodzakelijk door de gemiste inkomsten door het uitstel van de inwerkingtreding van de maatregelen uit het wetsvoorstel inzake kansspelen op afstand. Zodra zes kalendermaanden zijn verstreken vanaf het tijdstip van inwerkingtreding van de maatregelen uit kansspelen op afstand, wordt het tarief weer verlaagd naar 29%. De verwachting is dat het genoemde wetsvoorstel KOA op 1 juli 2018 in werking treedt. Dat betekent dat het tarief vanaf 1 januari 2019 weer 29% zal bedragen.

Ons commentaar

Dit onderwerp oogt als een vreemde eend in de bijt, maar in de financiële wereld worden regelmatig acties gehouden, die volgens de Wet op de kansspelbelasting als een kansspel worden aangemerkt. Als dat niet tijdig wordt onderkend, kan de actie een dure aangelegenheid worden. Verhaal op de winnaar(s) is dan vaak niet meer mogelijk of gewenst en dat betekent een brutering - na deze verhoging - met een factor 1000/699.

Vlaktaks

Aangezien de kabinetsformatie nog niet is afgerond, was de verwachting dat geen grondige wijzigingen of ambitieuze wetsvoorstellen in het Belastingplan 2018 zouden worden opgenomen. Deze verwachting is dan ook uitgekomen. Er is echter een onderwerp dat bijna elk jaar weer wordt opgerakeld en ook nu weer bij de kabinets-

formatie: de vlaktaks. De plannen voor een vlaktaks lijken serieuzer dan ooit, ook al zou een eventuele invoering ervan nog even op zich laten wachten.

Van oorsprong is het een plan van het CDA, maar nu lijkt de vlaktaks bij meerdere partijen serieus op de agenda te staan. Het doel van de vlaktaks is het versimpelen van de heffing van inkomstenbelasting. Op dit moment (2017) wordt in de inkomstenbelasting nog gewerkt met een viertal belastingschijven: tot en met een inkomen van € 19.982 geldt een tarief van 36,55%, daarna geldt een tarief van 40,8% voor de inkomens, bestaand uit twee schijven, vanaf € 19.982 tot en met € 67.072. Tot slot geldt het toptarief van 52% voor inkomens vanaf € 67.072 (percentages en cijfers 2017). Buiten deze tarieven gelden er nog allerlei toeslagen en aftrekposten die het systeem complexer maken dan het kabinet eigenlijk wil.

De vlaktaks verschilt met de huidige situatie dat er wordt gewerkt met één tarief voor de meeste inkomens en één hoger tarief voor de topinkomens. Hoe hoog de twee tarieven zouden moeten worden is nog niet bekend. Men kan daarbij denken aan een tarieven van ongeveer 35% en 45%. Bij een eventuele invoering van de vlaktaks kan flink worden gesneden in het aantal toeslagen en aftrekposten. Daarbij kan ook de hypotheekrenteaftrek verder onder druk komen te staan. De vlaktaks zou moeten zorgen voor een minder gecompliceerde inkomstenbelasting. Of dat inderdaad het geval is, zal eventueel moeten blijken.

De vlaktaks zal er niet van vandaag op morgen al zijn. Er zullen ongetwijfeld nog de nodige discussies in de politiek en daarbuiten aan voorafgaan.

¹⁵ Of een verrekenbeding kunnen overeenkomen

¹⁶ Wetsvoorstel Belastingplan 2018